C/2025/5113

22.9.2025 г.

ПРЕПОРЪКА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТ ЗА СИСТЕМЕН РИСК

от 9 юли 2025 година

за изменение на Препоръка ЕССР/2015/2 относно оценката на трансграничните ефекти и доброволната реципрочност за мерките на макропруденциалната политика

(ЕССР/2025/6)

(C/2025/5113)

ГЕНЕРАЛНИЯТ СЪВЕТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТ ЗА СИСТЕМЕН РИСК,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Споразумението за Европейското икономическо пространство ([1]), и по-специално приложение IX към него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1092/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за пруденциалния надзор върху финансовата система на Европейския съюз на макроравнище и за създаване на Европейски съвет за системен риск ([2]), и по-специално член 3 и членове 16—18 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 ([3]), и по-специално член 458 от него,

като взе предвид Решение ЕССР/2011/1 на Европейския съвет за системен риск от 20 януари 2011 г. за приемане на процедурен правилник на Европейския съвет за системен риск ([4]), и по-специално членове 18—20 от него,

като има предвид, че:

(1) За да се гарантират ефикасни и последователни национални мерки на макропруденциалната политика, е важно признаването, изискуемо съгласно правото на Съюза, да бъде допълнено с доброволна реципрочност.

(2) С рамката на доброволна реципрочност за мерките на макропруденциалната политика, установена в Препоръка ЕССР/2015/2 на Европейския съвет за системен риск ([5]), се цели да се гарантира, че спрямо всички основани на експозиции мерки на макропруденциалната политика, активирани в една държава членка ([6]), е приложена реципрочност в другите държави членки.

(3) С Решение на Съвместния комитет на ЕИП № 79/2019 ([7]) Регламент (ЕС) № 575/2013 беше включен в Споразумението за Европейското икономическо пространство (Споразумението за ЕИП), считано от 1 януари 2020 г. Регламент (ЕС) 2021/558 на Европейския парламент и на Съвета ([8]), с който се направиха изменения в Регламент (ЕС) № 575/2013, беше включен в Споразумението за ЕИП с Решение № 145/2021 на Съвместния комитет на ЕИП ([9]). Регламент (ЕС) 2021/558 е понастоящем приложим в Норвегия.

([1]) ОВ L 1, 3.1.1994 г., стр. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/1/oj.
([2]) ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1092/oj.
([3]) ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj.
([4]) ОВ C 58, 24.2.2011 г., стр. 4.
([5]) Препоръка ЕССР/2015/2 на Европейския съвет за системен риск от 15 декември 2015 г. относно оценката на трансграничните ефекти и доброволната реципрочност за мерките на макропруденциалната политика (ОВ C 97, 12.3.2016 г., стр. 9).
([6]) В параграф 14, буква а) и параграф 14а, буква а) от приложение IX към Споразумението за Европейското икономическо пространство се предвижда, че в допълнение към значението си в Директива 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 575/2013 понятията „държава(и) членка(и)“ и „компетентни органи“ включват съответно държавите от ЕАСТ и техните компетентни органи.
([7]) Решение на Съвместния комитет на ЕИП № 79/2019 от 29 март 2019 г. за изменение на приложение IX (Финансови услуги) към Споразумението за ЕИП [2019/2133] (ОВ L 321, 12.12.2019 г., стр. 170, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2019/2133/oj).
([8]) Регламент (ЕС) 2021/558 на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2021 г.за изменение на регламенти (ЕС) № 575/2013 и (ЕС) 2019/876 по отношение на някои корекции в отговор на пандемията от COVID-19 (ОВ L 116, 6.4.2021 г, стр. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/558/oj).
([9]) Решение на Съвместния комитет на ЕИП № 145/2024 от 12 юни 2024 г. за изменение на приложение IX (Финансови услуги) към Споразумението за ЕИП [2024/2433] (ОВ L, 2024/2433, 3.10.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2433/oj).

(4) От 31 декември 2020 г. за кредитните институции в Норвегия се прилага: а) буфер за системен риск в размер на 4,5 %, приложим към експозиции в Норвегия съгласно член 133 от Директива 2013/36/ЕС; б) долна граница от 20 %, приложима към (претеглени по експозиции) средни рискови тегла за експозиции към жилищни недвижими имоти в Норвегия съгласно член 458, параграф 2, буква г), подточка iv) от Регламент (ЕС) № 575/2013 (приложима за кредитни институции, използващи вътрешнорейтингов подход (ВРП); и в) долна граница от 35 %, приложима към за (претеглени по експозиции) средни рискови тегла за експозиции към търговски недвижими имоти в Норвегия съгласно член 458, параграф 2, буква г), подточка iv) от Регламент (ЕС) № 575/2013 (приложима за кредитни институции, използващи ВРП). Тези мерки понастоящем са включени в списъка на мерките на макропруденциалната политика, за които се препоръчва реципрочност съгласно Препоръка ЕССР/2015/2.

(5) На 19 декември 2024 г. Finansdepartementet (норвежкото Министерство на финансите), в качеството си на определен орган за целите на член 458, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 575/2013, уведоми ЕССР съгласно член 458 от регламента за намерението си: а) да удължи прилагането на долната граница за средната стойност на рисковите тегла в размер на 20 %, приложима към експозиции към жилищни недвижими имоти в Норвегия до 30 юни 2025 г., и да я увеличи на 25 % от 1 юли 2025 г.; и б) да удължи прилагането на долната граница от 35 %, приложима към експозиции към търговски недвижими имоти в Норвегия, за още две години след 31 декември 2024 г. След като поиска разяснения, на 13 януари 2025 г. ЕССР получи актуализираните текстове на тези уведомления. Актуализираните текстове бяха придружени от искане към ЕССР да продължи да препоръчва реципрочност за мерките на индивидуална, подконсолидирана и консолидирана основа.

(6) В Препоръка ЕССР/2015/2, изменена с Препоръка ЕССР/2017/4 на ЕССР ([10]), на съответния орган, активиращ мярката на макропруденциалната политика, се препоръчва при подаването на искане за реципрочност до ЕССР да предложи праг на същественост, под който индивидуалната експозиция на даден доставчик на финансови услуги към установения макропруденциален риск в юрисдикцията, в която активиращият орган прилага мярката на макропруденциалната политика, може да се счита за несъществена. Ако счете за необходимо, ЕССР може да препоръча различен праг. Съгласно получените уведомления прагът на същественост за реципрочността на долната граница на рисковите тегла, приложима за жилищни недвижими имоти, остава 1 % от брутното кредитиране институциите към норвежки клиенти, обезпечено с жилищни недвижими имоти, който съответства на 37,8 милиарда норвежки крони, считано от 30 септември 2024 г. Прагът на същественост за реципрочността на долната граница за рисковите тегла, приложима за търговски недвижими имоти, остава 1 % от брутното кредитиране на норвежки клиенти, обезпечено с търговски недвижими имоти, който съответства на 9,3 милиарда норвежки крони, считано от 30 септември 2024 г. И двата прага на същественост трябва да се прилагат на консолидирана, подконсолидирана и индивидуална основа.

(7) След искането на Finansdepartementet до ЕССР и с цел: а) предотвратяване проявяването на отрицателни трансгранични ефекти под формата на изтичания и регулаторен арбитраж, които биха могли да произтекат от прилагането на мерките на макропруденциалната политика, приложени в Норвегия, и б) запазване на равнопоставеността между кредитните институции в ЕИП, Генералният съвет на ЕССР реши да продължава да включва тези мерки в списъка с мерките на макропруденциалната политика, за които се препоръчва да бъде приложена реципрочност съгласно Препоръка ЕССР/2015/2.

(8) С реципрочното прилагане на макропруденциалните мерки от органите на други държави членки на консолидирана, подконсолидирана и индивидуална основа, независимо от това дали съответните експозиции се държат чрез дъщерни предприятия или клонове или са резултат от пряко трансгранично кредитиране, се ограничават изтичанията и регулаторният арбитраж, преодоляват се системните рискове и по този начин се насърчава цялостната ефективност на макропруденциалната политика, като се гарантира, че повишените рискове се преодоляват не само в държавата членка, която е въвела макропруденциалната мярка, но и в други държави членки, в които банковите групи са изложени на тези повишени рискове. Поради това признаването следва също така да има за цел да гарантира, че банковите групи, изложени на тези системни рискове, са достатъчно устойчиви. Поради това макропруденциалните мерки, произтичащи от решение за признаване на макропруденциалните мерки на други държави членки, следва като цяло да се прилагат както на консолидирана, подконсолидирана и индивидуална основа.

([10]) Препоръка ЕССР/2017/4 на Европейския съвет за системен риск от 20 октомври 2017 г. за изменение на Препоръка ЕССР/2015/2 относно оценката на трансграничните ефекти и доброволната реципрочност за мерките на макропруденциалната политика (ОВ C 431, 15.12.2017 г., стр. 1).

(9) Настоящото изменение на Препоръка ЕССР/2015/2 не засяга продължаването на препоръчването на реципрочност на националните макропруденциални мерки, задействани от норвежките органи на 31 декември 2020 г., както е посочено в Препоръки ЕССР/2023/1 и ЕССР/2024/7. Настоящите изменения на Препоръка ЕССР/2015/2 са обосновани основно от това, че е изменен размерът на долната граница за рисковите тегла, приложима към експозиции към жилищни недвижими имоти, и сега се препоръчва реципрочност на индивидуална, подконсолидирана и консолидирана основа. Поради това стандартният тримесечен преходен период след публикуването на настоящата препоръка в *Официален вестник на Европейския съюз* е приложим само за мерките или техните изменения, които националните органи ще приемат, за да осигурят реципрочност на долните граници на рисковите тегла, включително увеличението от 1 юли 2025 г. на 25 % на долната граница на средната стойност на рисковите тегла, приложими към експозиции към жилищни недвижими имоти в Норвегия, на консолидирана, подконсолидирана и индивидуална основа.

(10) Поради това Препоръка ЕССР/2015/2 следва да бъде съответно изменена,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ПРЕПОРЪКА:

ИЗМЕНЕНИЯ

Препоръка ЕССР/2015/2 се изменя, както следва:

1) В раздел 1 подпрепоръка B, параграф 1 втората и третата мярка под Норвегия се заменят със следното:

„— долна граница от 20 % за (претеглени по експозиции) средни рискови тегла за експозиции към жилищни недвижими имоти в Норвегия, приложена съгласно член 458, параграф 2, буква г), подточка iv) от Регламент (ЕС) № 575/2013, приложима в Норвегия от 30 юни 2025 г., която се увеличава на 25 % от 1 юли 2025 г., по отношение на кредитни институции, лицензирани в Норвегия и използващи вътрешнорейтинговия подход (ВРП) за изчисляване на регулаторните капиталови изисквания;

— долна граница от 35 % за (претеглени по експозиции) средни рискови тегла за експозиции към търговски недвижими имоти в Норвегия, приложена съгласно член 458, параграф 2, буква г), подточка iv) от Регламент (ЕС) № 575/2013, приложима в Норвегия по отношение на кредитни институции, лицензирани в Норвегия и използващи ВРП за изчисляване на регулаторните капиталови изисквания;“

2) Приложението се изменя в съответствие с приложението към настоящата препоръка.

Съставено във Франкфурт на Майн на 9 юли 2025 година.

Ръководител на секретариата на ЕССР,
от името на Генералния съвет на ЕССР,
Francesco MAZZAFERRO

ПРИЛОЖЕНИЕ

Приложението към Препоръка ЕССР/2015/2 се изменя, както следва:

1) Втората и третата мярка под Норвегия се заменят със следното:

„— долна граница от 20 % за (претеглени по експозиции) средни рискови тегла за експозиции към жилищни недвижими имоти в Норвегия, приложена съгласно член 458, параграф 2, буква г), подточка iv) от Регламент (ЕС) № 575/2013, приложима в Норвегия от 30 юни 2025 г., която се увеличава на 25 % от 1 юли 2025 г., по отношение на кредитни институции, лицензирани в Норвегия и използващи вътрешнорейтинговия подход (ВРП) за изчисляване на регулаторните капиталови изисквания;

— долна граница от 35 % за (претеглени по експозиции) средни рискови тегла за експозиции към търговски недвижими имоти в Норвегия, приложена съгласно член 458, параграф 2, буква г), подточка iv) от Регламент (ЕС) № 575/2013, приложима в Норвегия по отношение на кредитни институции, лицензирани в Норвегия и използващи ВРП за изчисляване на регулаторните капиталови изисквания;“

2) Под Норвегия разделът, озаглавен „I. Описание на мярката“, се заменя със следното:

„I. Описание на мерките

1. Считано от 31 декември 2020 г., Finansdepartementet (норвежкото Министерство на финансите) въведе три макропруденциални мерки, а именно: i) буфер за системен риск за експозиции в Норвегия съгласно член 133 от Директива 2013/36/ЕС; ii) долна граница на рисково тегло за експозиции към жилищни недвижими имоти в Норвегия съгласно член 458, параграф 2, буква г), подточка iv) от Регламент (ЕС) № 575/2013, приложима в Норвегия до 30 юни 2025 г, която се увеличава на 25 % от 1 юли 2025 г.; и iii) долна граница на рисково тегло за експозиции към търговски недвижими имоти в Норвегия съгласно член 458, параграф 2, буква г), подточка iv) от Регламент (ЕС) № 575/2013 по начина, по който се прилага за и в Норвегия.

2. Нивото на буфера за системен риск е определено на 4,5 % и се прилага по отношение на вътрешните експозиции на всички кредитни институции, лицензирани в Норвегия, на консолидирана, подконсолидирана и индивидуална основа.

3. Мярката за долна граница на рисковото тегло за жилищни недвижими имоти е специфична за институцията долна граница на средните рискови тегла за експозиции към жилищни недвижими имоти в Норвегия, приложима за кредитни институции, използващи ВРП, на консолидирана, подконсолидирана и индивидуална основа. Долната граница на рисковото тегло за недвижими имоти се отнася до претегленото според размера на експозициите средно рисково тегло в портфейла от жилищни недвижими имоти. Експозиции към норвежки жилищни недвижими имоти следва да се разбират като експозиции на дребно, обезпечени с недвижим имот в Норвегия.

4. Мярката за долна граница на рисковото тегло за търговски недвижими имоти е специфична за институцията долна граница на средните рискови тегла за експозиции към търговски недвижими имоти в Норвегия, приложима за кредитни институции, използващи ВРП, на консолидирана, подконсолидирана и индивидуална основа. Долната граница на рисковото тегло за недвижими имоти се отнася до претегленото според размера на експозициите средно рисково тегло в портфейла от търговски недвижими имоти. „Експозиции към норвежки търговски недвижими имоти“ следва да се разбира като експозиции към предприятия, обезпечени с недвижим имот в Норвегия.“

3) Под Норвегия в раздела, озаглавен „II. Реципрочност“, параграф 5б се заменя със следното:

„5б. След получаване на искането от Finansdepartementet на съответните органи се препоръчва да прилагат реципрочност спрямо норвежката мярка за буфера за системен риск и долните граници на рисковите тегла, като ги прилагат на консолидирана, подконсолидирана и индивидуална основа, независимо от това дали съответните експозиции са държани чрез дъщерни предприятия или клонове или са резултат от пряко трансгранично кредитиране.“

4) Под Норвегия в раздела, озаглавен „III. Праг на същественост“, параграф 8, букви б) и в) се заменя със следното:

„б) за долната граница на рисковото тегло на жилищни недвижими имоти прагът на същественост е определен на 37,8 милиарда норвежки крони, което съответства на 1 % от брутното кредитиране на институциите към норвежки клиенти, обезпечено с жилищни недвижими имоти, към 30 септември 2024 г.; Прагът на същественост трябва да се прилага на консолидирана, подконсолидирана и индивидуална основа. Когато той се оценява на подконсолидирана или консолидирана основа, всички експозиции, държани чрез клонове, експозициите в резултат от пряко трансгранично кредитиране и експозициите, държани чрез дъщерни предприятия, следва да бъдат включени в изчисляването на експозициите, които ще се вземат предвид при прилагането на прага на същественост.

в) за долната граница на рисковото тегло на търговски недвижими имоти прагът на същественост е определен на 9,3 милиарда норвежки крони, което съответства на 1 % от брутното кредитиране на институциите към норвежки клиенти, обезпечено с търговски недвижими имоти, към 30 септември 2024 г.; Прагът на същественост трябва да се прилага на консолидирана, подконсолидирана и индивидуална основа. Когато той се оценява на подконсолидирана или консолидирана основа, всички експозиции, държани чрез клонове, експозициите в резултат от пряко трансгранично кредитиране и експозициите, държани чрез дъщерни предприятия, следва да бъдат включени в изчисляването на експозициите, които ще се вземат предвид при прилагането на прага на същественост.“